

Силабус
Виробнича практика
з англійської мови і літератури, німецької мови
(перекладацька)
2021-2022 навчальний рік

Освітня програма	«Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, друга – німецька)»
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Викладач	Оксана КАЛІБЕРДА
Кафедра	іноземних мов і методики викладання, ауд. 203, корпус БДПУ 56
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-in-mov/composition-kaf-in-mov/kaliberda/
Контактний телефон	+380 50 081 45 06
Е-mail викладача	oksanakaliberda@ukr.net
Графік консультацій	середа, 11.00-12.00, ауд. 206, корпус БДПУ 56

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
12 / 360 год.	очна (денна)			360 год.	залік
	заочна (дистанційна)			360 год.	

Семестр: весняний

Мова навчання: англійська, німецька, українська

Ключові слова: виробнича практика, переклад, усний переклад, письмовий переклад

Метою виробничої практики з англійської мови і літератури, німецької мови (перекладацької) є поглиблення і закріплення теоретичних знань, формування у студентів професійних умінь і навичок перекладу, вивчення напрацювань досвідчених перекладачів, виховання потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в майбутній професійній діяльності.

Предметом виробничої практики є перекладацька діяльність як процес.

Основними **завданнями** виробничої практики є розвиток та удосконалення практичних навичок у перекладацькій діяльності.

У результаті проходження виробничої практики студент буде **знати:**

- 1) як аналізувати текст оригіналу і його переклад з точки зору лексичної, граматичної, синтаксичної, прагматичної адекватності;
- 2) як виконувати переклад та оформлювати матеріали суспільно-політичних, юридичних, економічних, технічних, художніх текстів, патентної документації тощо;
- 3) як виконувати різні види перекладу з іноземної мови на рідну та навпаки, а саме: повного (з заданою адаптацією), вибіркового, описового (зміст, заголовки, підзаголовки, ключові слова), перекладу-аналізу, перекладу-синтезу;
- 4) як перекладати та оформлювати переклад ділових паперів з іноземної мови на рідну та навпаки (автобіографія, запрошення, оголошення, лист-вітання, лист-співчуття, лист-вдячність, лист-вибачення, лист-звернення за інформацією тощо);
- 5) як написати анотацію на статті, опубліковані іноземними мовами;
- 6) як редагувати текст перекладу;
- 7) як робити усний переклад з іноземної мови та навпаки у різноманітних професійних ситуаціях.

У результаті проходження виробничої практики студент буде **вміти:**

- 1) виконувати переклад текстів різної складності з іноземної мови на українську мову та переклад українського тексту на іноземну мову;
- 2) аналізувати письмовий переклад та визначати сильні сторони та слабкі місця перекладу;

- 3) виконувати письмовий переклад текстів різних стилів;
- 4) виконувати та аналізувати усний переклад, визначати сильні сторони та слабкі місця перекладу;
- 5) користуватися фаховою та довідковою літературою з метою вдосконалення вміння всебічно зіставляти на рівні змістовної, стилістичної та літературної автентичності тексти мови оригіналу з відповідними текстами в мові перекладу;
- 6) писати звіт з виробничої практики та оформляти характеристику з місця проходження практики.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в філологічній галузі, що передбачає застосування певних теорій та методів мовознавства та літературознавства, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 03. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 04. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 05. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 06. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 08. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 09. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 13. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>СК 04. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії мови і літератури, що вивчається в професійній діяльності.</p> <p>СК 06. Здатність використовувати набуті знання з фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін, володіти розвинутою культурою мислення, вміти ясно і логічно висловлювати свої думки як усно, так і письмово.</p> <p>СК 07. Здатність дотримуватися сучасних мовних норм, використовувати різні форми й види комунікації в професійній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.</p> <p>СК 08. Здатність самостійно опанувати нові знання, критично оцінювати набутий досвід з позицій останніх досягнень філологічної науки.</p> <p>СК 09. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.</p> <p>СК 10. Здатність ефективно використовувати у професійній діяльності довідкову літературу, різноманітні словники, електронні бази даних.</p> <p>СК 11. Здатність використовувати набуті знання в процесі породження зв'язних монологічних і</p>	<p>ПРН 03. Знає мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку мови, що вивчається, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</p> <p>ПРН 04. Знає специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, художні твори класики й сучасності.</p> <p>ПРН 05. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 06. Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з мови, що вивчається, відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти, здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.</p> <p>ПРН 07. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.</p> <p>ПРН 09. Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.</p> <p>ПРН 10. Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти професійного змісту державною та іноземною мовою.</p> <p>ПРН 12. Здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПРН 13. Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</p> <p>ПРН 14. Забезпечує діалог культур у процесі професійної діяльності, створює умови для міжкультурної комунікації.</p>

<p>діалогічних текстів в усній та письмовій формах мовою, що вивчається.</p> <p>СК 15. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p>	<p>ПРН 15. Здатний учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.</p> <p>ПРН 16. Здатний аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.</p> <p>ПРН 17. Ефективно організовує, аналізує, критично оцінює, несе відповідальність за результати власної професійної діяльності.</p>
--	---

Програма виробничої практики*:

Тиждень 1. Настановна конференція. Інструктаж з техніки безпеки та трудової дисципліни. Організація діяльності бази практики. Розпорядок роботи бази практики. Матеріально-технічна база. Документи, які регламентують діяльність бази практики. Сфера діяльності бази практики. Зв'язки з іноземними установами. Тематичне спрямування перекладів, що потребує база практики. Норми міжнародного діловодства. Різновиди письмового перекладу. Особливості діяльності перекладача та його функції в установі певного типу.

Тиждень 2. Особливості діяльності перекладача та його функції в установі певного типу. Тематичне спрямування перекладів, що потребує база практики. Специфіка клієнтури. Переклад документів. Оформлення ділових паперів. особливості кінцевої правки документу. Словники та довідкова література при перекладі текстів різних тематик. Інформаційні технології в перекладі. Норма міжнародного діловодства. Переклад за різних умов комунікації. Переклад текстів певного тематичного спрямування.

Тиждень 3. Основи професійної етики. Специфіка комунікативної діяльності перекладача. Діловий етикет. Усний переклад. переклад з аркуша. Робота гіда-перекладача. Словники та довідкова література при перекладі текстів різних тематик. Інформаційні технології в перекладі. Усний переклад. Методика ведення послідовного перекладу. Переклад за різних умов комунікації.

Тиждень 4. Усний переклад. Синхронний переклад. Основи професійної етики. Специфіка комунікативної діяльності перекладача. Діловий етикет. Інформаційні технології в перекладі. Словники та довідкова література при перекладі текстів різних тематик.

Тиждень 5. Словники та довідкова література при перекладі текстів різних тематик. Інформаційні технології в перекладі. Норми міжнародного діловодства. Різновиди письмового перекладу. Переклад ділової документації.

Тиждень 6. Переклад ділової документації. Оформлення ділових паперів. Особливості кінцевої правки документу. Інформаційні технології в перекладі. Специфіка перекладу за умов дистанційної комунікації: телефон, Інтернет.

Тиждень 7. Переклад ділової документації. Словники та довідкова література при перекладі текстів різних тематик. Інформаційні технології в перекладі. Оформлення ділових паперів.

Тиждень 8. Узагальнення результатів виробничої практики. Звіт з виробничої практики. Оформлення характеристики. Підготовка доповіді на підсумкову конференцію.

**Програма виробничої практики зумовлюється напрямом діяльності підприємства, організації чи установи, що є базою практики і є орієнтовною.*

Політика курсу (особливості проведення практики): від студента очікується дотримання правил техніки безпеки на виробництві, дотримання трудової дисципліни, складання індивідуального плану практики, систематичне ведення щоденника практики, виконання залікових завдань, укладання термінологічного словника, підготовка звітної документації з виробничої практики.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, лексикографічні довідники різних типів.

Система оцінювання та вимоги: оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного контролю. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного контролю і вираховується за університетською 100-бальною шкалою.

Поточний контроль включає: облік відвідування та знаходження студентів на базах практики впродовж 6 годин, що проводиться старостою групи, керівником, керівником від бази практики;

виконання плану практики; перевірка документації практики на проміжному та заключному етапі; проведення підсумкової конференції; прийняття заліку з виробничої практики.

Оцінювання виробничої практики проводиться відповідно вимогам до перекладу текстів: змістова відповідність; функціонально-стильова відповідність; рівень володіння рідною мовою (грамотність, стиль); адекватна передача змісту.

При оцінюванні враховується звіт про практику та характеристика роботи студента від бази практики.

Таблиця 1. Розподіл балів за результатами виробничої практики

Види робіт	Кількість набраних балів						
	1-34	35-49	50-57	58-64	65-77	78-89	90-100
	F	FX	E	D	C	B	A
Складання індивідуального плану практики	3	4,5	5	6	7	8	9
Систематичне ведення щоденника практики	3	4,5	5	6	7	8	9
Переклад статті 1 (з іноземної мови на українську)	3	4,5	5	6	7	8	9
Переклад статті 2 (з іноземної мови на українську)	3	4,5	5	6	7	8	9
Переклад статті 3 (з української мови на іноземну)	3	4,5	5	6	7	8	9
Переклад статті 4 (з української мови на іноземну)	3	4,5	5	6	7	8	9
Стислий анотативний переказ змісту усного перекладу	3	4,5	5	6	7	8	9
Укладання термінологічного словника	3	4,5	5	6	7	8	9
Характеристика керівника від бази практики	3	4,5	5	6	7	8	9
Звіт з виробничої практики	3	4,5	5	6	7	8	9
Участь у звітній конференції з практики	3	4,5	5	6	7	8	9
Разом максимальна кількість набраних балів	34	49	57	64	77	89	100

Таблиця 2. Оцінювання результатів виробничої практики

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Критерії оцінювання
90-100	A	Наявність повного звіту з особливостей перекладацької діяльності на виробництві. Наявність звіту, який подано у встановлений термін та щоденника практики. Оцінка «відмінно» в характеристиці керівника від бази практики. Наявність перекладених документів, статей, що свідчать про здатність самостійно робити письмові переклади на високому рівні.
78-89	B	Наявність звіту з особливостей перекладацької діяльності на виробництві. Наявність звіту, який подано у встановлений термін та щоденника практики. Оцінка «добре» в характеристиці керівника від бази практики. Наявність перекладених документів, статей, що свідчать про здатність самостійно робити письмові переклади, які містять певні неточності, стилістичні, граматичні, орфографічні помилки.

65-77	C	Наявність звіту з особливостей перекладацької діяльності на виробництві, якій має певні недоліки. Наявність звіту, який подано у встановлений термін та щоденника практики. Оцінка «добре» в характеристиці керівника від бази практики. Наявність перекладених документів, статей, що свідчать про здатність самостійно робити письмові переклади, які містять певні неточності, стилістичні, граматичні, орфографічні помилки.
58-64	D	Наявність неповного звіту з особливостей перекладацької діяльності на виробництві. Неохайність та помилки у звіті та щоденнику практики. Оцінка «задовільно» в характеристиці керівника від бази практики. Наявність перекладених документів, статей, що свідчать про здатність самостійно робити письмові переклади, які містять багато неточностей, стилістичні, граматичні, орфографічні помилки.
50-57	E	Наявність неповного звіту з особливостей перекладацької діяльності на виробництві. Неохайність та помилки у звіті та щоденнику практики, несвоєчасність подання звітної документації. Оцінка «задовільно» в характеристиці керівника від бази практики. Наявність перекладених документів, статей, що свідчать про здатність самостійно робити письмові переклади, які містять багато неточностей, стилістичні, граматичні, орфографічні помилки.
35-49	FX	Наявність неповного звіту з особливостей перекладацької діяльності на виробництві. Відсутність звіту та щоденника практики. Оцінка «задовільно» в характеристиці керівника від бази практики. Наявність перекладених документів, статей, які містять багато неточностей, стилістичні, граматичні, орфографічні помилки.
1-34	F	Грубе порушення трудової та виконавчої дисципліни. Невиконання програми практики. Відсутність звіту та щоденника практики. Негативний відгук з місця практики. Нездатність до виконання перекладів.

Таблиця 3. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Вимоги до звітної документації з виробничої практики:

До початку звітної конференції з виробничої практики подається така документація:

1. Індивідуальний план практики.
2. Характеристика роботи здобувача під час практики від керівника від бази практики, що містить дані про рівень підготовки студента, якість виконаних робіт, ставлення до роботи, рекомендації.
3. Щоденник практики, що повинен містити назви перекладених статей, документів, їх обсяг у сторінках, назви словників та довідників, що було використано під час роботи, зазначення

перекладацьких проблем, що зустрілися, та шляхи їх рішення, зазначення усіх видів діяльності під час проходження практики із значенням тем усних перекладів та комунікантів.

4. Звіт студента, виконаний у письмовій формі, завірений адміністрацією установи, який повинен розкривати такі пункти:
 - час, місце, тривалість виробничої практики;
 - жанрово-стилістичні характеристики письмового матеріалу, що перекладався;
 - види документів, види усного перекладу (послідовний, діалог, переклад з аркуша, реферат);
 - загальна кількість перекладених сторінок;
 - характеристика робочого місця практиканта;
 - приблизна кількість годин роботи усним перекладачем;
 - перелік інших виконаних робіт.

5. Документація, що підтверджує виконання 4 залікових перекладів.
Залікові переклади. За згодою керівництва бази практики надаються 4 статті або 4 примірники документів з відповідним перекладом, що є заліковим. Якщо установа не дає дозволу на використання документів, то надаються аналогічні документи за змістом або тематикою і відповідно їх переклад. Документацією, що підтверджує усний переклад є стислий анотативний переказ змісту бесіди на англійській та українській мові відповідно та складання словника до теми бесіди.

Список рекомендованих джерел:

Основна

1. Положення про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті. URL: <https://cutt.ly/5RDd9FM>
2. Положення про проведення практики студентів Бердянського державного педагогічного університету. URL: <https://cutt.ly/hRDd4ML>
3. Положення про організацію самостійної роботи студентів БДПУ. URL: <https://cutt.ly/0RDd6FI>
4. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: навчальний посібник для ВНЗ. Вінниця: Нова Книга, 2004. 576 с.
5. Прус С. І., Клименко О. Л. Навчальний посібник з практики перекладу. Запоріжжя: ЗНУ, 2009. 107 с.
6. Український та англомовний інформаційний текст як перекладознавча проблема: методичний порадник до викладу теорії і практики перекладу на факультеті романо-германської філології (для студентів факультету романо-германської філології). Запоріжжя: ЗДУ, 1993. 64 с.
7. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Пенькова І. О., Ярошук І. П. Переклад англомовної економічної літератури. Економіка США. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова книга, 2007. 416 с.
8. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Ребрій О. В., Ліпко І. П., Ярошук І. П. Переклад англомовної громадсько-політичної літератури. Система державного управління США. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2006. 400 с.
9. Шевченко А. И. Методическое пособие по переводу общественно-политических и экономических текстов. Запорожье: ЗНУ, 1998. 67 с.

Додаткова

1. Алексеева И. С. Профессиональный тренинг переводчика: учебн. Пособие. Санкт-Петербург: Союз, 2001. 238 с.
2. Бархударов Л. С. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории переводов. Москва: Международные отношения, 1975. 239 с.
3. Богацкий И. С. Бизнес-курс английского языка. Киев : ООО «ИП Логос», 2003. 352 с.
4. Бориско Н. Ф. Бизнес-курс немецкого языка. ООО «ЛОГОС» ЗАО «Словянский дом книги», 2000. 350 с.
5. Виноградов В.С. Введение в переводоведение. Общие и лексические вопросы: пособие. Москва: ИОСО РАО, 2001. 224 с.
6. Влахов С., Флорин С. Непереводимое в переводе. Москва: Международные отношения, 1980. 352 с.
7. Засєкіна Л. В. Когнітивна модель перекладацького процесу. *Філологічні студії*. 2002. № 2. С. 70–76.
8. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение Москва: Издательство «ЭТС», 2002. 424 с.

9. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты): учебн. для ин-тов и фак. иностр. яз. Москва: Высшая школа, 1990. 253 с.
10. Мірам Г. Е., Дайнеко В. В., Тарануха А. А., Грищенко М. В., Гон О. М. Основи перекладу: Курс лекцій з теорії та практики перекладу для ф-тів та ін-тів міжнародних відносин. Київ: Ніка-Центр, 2005. 277 с.
11. Олікова М. О. Теорія і практика перекладу: навчальний посібник. Луцьк: Вежа, 2000. 170 с.
12. Погиба Л. Г. Складання ділових паперів. Практикум : навч. посібник. Київ: Либідь, 2002. С. 11-174.
13. Чужакин П. Мир перевод или вечный поиск взаимопонимания. Москва: Валент, 1999. 192 с.
14. Byrne J. Technical Translation. Usability Strategies for Translating Technical Documentation. University of Sheffield, 2006. 280 p.
15. Emery H., Roberts A. Aviation English. Oxford: Macmillan Education, 2008. 342 p.
16. Eric H. Glendinning, Norman Glendinning. Oxford English for Electrical and Mechanical Engineering. Oxford: Oxford University Press. 190 p.
17. Eric H. Glendinning. Oxford English for Careers: Technology. Oxford: Oxford University Press. 203 p.
18. Kavanagh K. Oxford Business English. English for the Automobile Industry. Oxford University Press. 323 p.
19. Kozlova G. A., Kozlova A. M. Aviation English: Language proficiency test. Preparation course. 275 p.
20. Lambert V., Murray M. English for Work. Everyday Technical English, Longman, 2009. 332 p.
21. Samuelsson-Brown G. A Practical Guide for Translators. Multilingual Matters, 2004. 187 p.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Лінгвістичний портал з української мови. URL: <http://www.mova.info>
4. Этический кодекс переводчика – поможет сориентироваться в неоднозначных ситуациях, придерживаться принятых в отрасли этических стандартов и защищать свои интересы. URL: <https://translation-ethics.ru/code/>
5. A topically organized list of resources elsewhere on the Internet that may be of interest to the linguist. URL: <https://www.sil.org/linguistics/topical-links>
6. Between Translations – блог Джейн Фокс. Головні тематики – медичний переклад, фріланс, професійне зростання. URL: <http://foxdocs.biz/BetweenTranslations/>
7. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/ru/>
8. Google Академия. URL: <https://scholar.google.com>
9. International linguistic community online. URL: <https://linguistlist.org>
10. Longman Dictionary of Contemporary English. URL: <https://www.ldoceonline.com>
11. MacMillan Dictionary. URL: <https://www.macmillandictionary.com>
12. Merriam-Webster Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com>
13. Oxford Dictionaries. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com>
14. Online Etymology Dictionary. URL: <https://www.etymonline.com>
15. Lexico.com is a new collaboration between Dictionary.com and Oxford University Press (OUP) to help users worldwide with everyday language challenges. URL: <https://www.lexico.com>
16. The world's leading online source for definitions, word origins, and a whole lot more. URL: <https://www.dictionary.com>
17. Thoughts on Translation – блог Корінн МакКей про переклад. Корінн – авторка популярної книжки How to Succeed as a Freelance Translator. URL: <http://www.thoughtsontranslation.com/>
18. The world's largest and most trusted free online thesaurus. URL: <https://www.thesaurus.com>
19. Translation Tribulations – блог Кевіна Лосснера. Основні тематики – технології та філософія перекладу. Головна увага приділена CAT-програмам memoQ и SDL Trados. URL: <https://www.translationtribulations.com/>
20. Slang dictionary. URL: <https://www.urbandictionary.com>
21. WordWeb Pro. URL: <https://wordweb.info>